

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Τουρκικά παζάρια

Του **ΠΑΝΑΓΗ ΓΑΛΙΑΤΣΑΤΟΥ**
p.galiatsatos@realnews.gr

Αίσθηση προκάλεσαν στην Αθήνα οι δηλώσεις του Τούρκου υπουργού Παιδείας **Γιοσούφ Τεκίν** για ενδεχόμενη επαναλειτουργία της Σχολής της Χάλκης. Με δεδομένο, μάλιστα, ότι η επίσκεψη του Τεκίν στη Χάλκη και ότι οι δηλώσεις αυτές έγιναν λίγες εβδομάδες μετά τη συνέντευξη του **Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν** στην «Καθημερινή», στην οποία και ο Τούρκος Πρόεδρος άνοιξε το ίδιο θέμα, πολλοί θεώρησαν ότι υπάρχει νέα κινητικότητα. Η τουρκική πρωτοβουλία αποδίδεται στο ενδιαφέρον των Αμερικανών για την ομαλή λειτουργία της Σχολής και εντάσσεται στο πλαίσιο της εξομάλυνσης των αμερικανοτουρκικών σχέσεων.

Στην Αθήνα, πάντως, κρατούν μικρό καλάνθι, γιατί δεν είναι η πρώτη φορά, από τότε που ο Ερντογάν ανέλαβε την εξουσία, που οι Τούρκοι βάζουν στο τραπέζι το ζήτημα της επαναλειτουργίας της Σχολής της Χάλκης. Εμπειροί διπλωμάτες επισημαίνουν πως κάθε φορά που ο Ερντογάν ανοίγει αυτό το θέμα πάντοτε ζητά και συγκεκριμένα ανταλλάγματα από την ελληνική πλευρά. Αυτό έκανε άλλωστε και στην πρόσφατη συνέντευξή του. «Κάνουμε ακόμη προσπάθειες για να ανοίξουμε τη Θεολογική Σχολή της Χάλκης. Αναμένουμε από τη γείτονά μας την ίδια εποικοδομητική προσέγγιση σχετικά με τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η τουρκική μειονότητα στην Ελλάδα στον τομέα της εκπαίδευσης», δήλωσε.

Απόρρητο έγγραφο

Τα ανταλλάγματα αυτά είναι πολύ συγκεκριμένα και τίθενται από την Τουρκία προς την Ελλάδα ήδη από το 2010, όπως είχαν αποτυπωθεί σε απόρρητο έγγραφο (non paper) που είχε στείλει ο τότε μόνιμος Τούρκος υφυπουργός Εξωτερικών **Φεριντούν Σινιριόγλου** στο ελληνικό υπουργείο Εξωτερικών, λίγο πριν από την επίσκεψη του τότε πρωθυπουργού Ερντογάν, στις 14 Μαΐου του 2010. Το τουρκικό υπουργείο Εξωτερικών ζητούσε τότε μεταξύ άλλων:

▶ Την διατήρηση και την ενίσχυση της μειονοτικής εκπαίδευσης με την ίδρυση δίγλωσσων νηπιαγωγείων και μειονοτικών γυμνασίων.

▶ Την εκλογή των μουφτήδων και όχι τον διορισμό τους από την ελληνική πολιτεία.

▶ Την εκλογή των διαχειριστικών επιτροπών των βακουφίων από την ίδια τη μειονότητα.

▶ Την αναγνώριση των μειονοτικών συλλόγων που φέρουν το επίθετο «τουρκικός», όπως η γνωστή «Τουρκική Ενωση Ξάνθης».

Κατά καιρούς, ανάλογα με τις προτεραιότητες που έχει κάθε φορά ο Ερντογάν, το πακέτο αυτό εμπλουτίζεται με αιτήματα. Έτσι έγινε το 2013, όταν προσέφερε την επαναλειτουργία της Σχολής ζητώντας ως αντάλλαγμα τη λειτουργία δύο τζαμιών στην Αθήνα και την αποκατάσταση του τεμένους Φετιγέ. «Είπαμε στην Ελλάδα, επιτρέψτε να φτιάξουμε τα τεμένη αυτά, δώστε άδεια για την επιδιόρθωση του τεμένους Φετιγέ και εμείς μπορούμε να ανοίξουμε σε ένα λεπτό τη Θεολογική Σχολή», είχε δηλώ-

σσει, όπως έχει παραδεχθεί στο παρελθόν ο ίδιος, αλλά και με βάση τις πρόσφατες δηλώσεις του Τεκίν, για τη μη λειτουργία της Σχολής δεν υπάρχει καμία απολύτως νομική βάση. Ο Τεκίν δήλωσε στη Χάλκη ότι η απόφαση του συνταγματικού δικαστηρίου, βάσει της οποίας έκλεισε η Θεολογική Σχολή το 1971, δεν αναφερόταν ονομαστικά σε αυτήν και το κλείσιμό της έγινε με ερμηνεία της απόφασης. Προσέθεσε, μάλιστα, ότι επεξεργάζεται σχέδια για την επαναλειτουργία της, όταν ληφθεί η πολιτική απόφαση από τον Πρόεδρο Ερντογάν και τον υπουργό Εξωτερικών **Χακάν Φιντάν**.

Μειονοτικά δικαιώματα

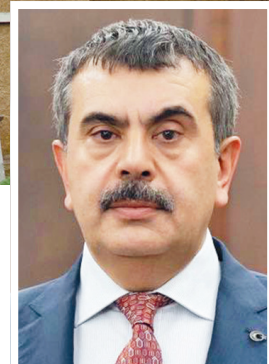
Το ζήτημα της επαναλειτουργίας της Σχολής, όπως επισημαίνουν διπλωματικές πηγές, αφορά τα θεμελιώδη ανθρώπινα και μειονοτικά δι-

τά καιρούς, μάλιστα, και κυρίως επί προεδρίας Ομπάμα, είχε καταφέρει να πείσει την Ουάσιγκτον ότι η επαναλειτουργία της Σχολής της Χάλκης είναι θέμα χρόνου, χωρίς ωστόσο να κρατήσει τον λόγο του.

Ο Τούρκος υπουργός Παιδείας δεν είπε κάτι για ανταλλάγματα, ωστόσο, μόλις το θέμα βρήκε τον δρόμο του στα τουρκικά μέσα ενημέρωσης, στελέχη της μουσουλμανικής μειονότητας στην Ελλάδα ξεκίνησαν να διατυπώνουν τις απαιτήσεις τους. Η ισλαμιστική εθνικιστική εφημερίδα «Yeni Akit», που κυκλοφόρησε με πρωτοσέλιδο τίτλο «Πρώτα τζαμί στην Αθήνα και μετά σχολείο παπάδων», επικαλούμενη τις απόψεις στελεχών της μουσουλμανικής μειονότητας στην Ελλάδα, ζήτησε την επαναλειτουργία του τεμένους Φετιγέ στο Μοναστηράκι, το άνοιγμα σχολής ιμάμηδων και τη δημιουργία μουσουλμα-

Τα παιχνίδια του Ερντογάν με τη Θεολογική Σχολή της Χάλκης

Ο Τούρκος υπουργός Παιδείας, **Γιοσούφ Τεκίν**

Ποια ανταλλάγματα ζητά η Αγκυρα από την Αθήνα ώστε να δώσει το «πράσινο φως» για την επαναλειτουργία της

σε τότε επί λέξει. Η προσπάθεια να καταστεί η επαναλειτουργία της Σχολής της Χάλκης ένα διμερές ελληνοτουρκικό θέμα, ώστε να μπορέσει ο Ερντογάν να ικανοποιήσει την τουρκική κοινή γνώμη ότι πήρε κάτι από την Ελλάδα και ταυτόχρονα να ικανοποιήσει και τους Αμερικανούς, είναι συνεχής και αδιάλειπτη όλα αυτά τα χρόνια, δεν έχει όμως καμία βάση γιατί απλώς το θέμα δεν είναι διμερές. Είναι αποκλειστικά και μόνο θέμα του Ερντογάν αν θα επιτρέψει την επαναλειτουργία της Σχολής,

καιώματα. Έχει επίσης μια σημαντική γεωπολιτική διάσταση, καθώς η Χάλκη ήταν το ίδρυμα στο οποίο εκπαιδεύονταν οι κληρικοί του Πατριαρχείου και η απαγόρευση της λειτουργίας της από το τουρκικό κράτος το 1971 έχει αποδυναμώσει σημαντικά το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Οι Αμερικανοί, οι οποίοι θέλουν να ενισχύσουν το Πατριαρχείο στην Κωνσταντινούπολη για να αναχαιτίσουν την αυξανόμενη επιρροή του Πατριαρχείου της Μόσχας στους ορθόδοξους πληθυσμούς, ασκούν πιέσεις στον Ερντογάν να επιτρέψει την επαναλειτουργία της Σχολής. Εκείνος προσπαθεί να τις αποκρούσει επικαλούμενος ως δικαιολογία τα ανταλλάγματα που δεν του δίνει η Ελλάδα. Κα-

νικού νεκροταφείου. Ο γνωστός **Χασάν Κιουτσούκ**, που δηλώνει πρόεδρος του «Συλλόγου Αλληλεγγύης Τούρκων Δυτικής Θράκης», ζήτησε, σε συνέντευξη του, «αμοιβαιότητα» για την επαναλειτουργία της Θεολογικής Σχολής και απαίτησε την εκλογή μουφτήδων, τον διορισμό δασκάλων στα σχολεία που παρέχουν εκπαίδευση στην τουρκική γλώσσα και αναγνώριση των μη κυβερνητικών οργανώσεων που φέρουν τον προσδιορισμό «τουρκικός» στις επιγραφές τους. Η Ελλάδα δεν σκοπεύει ωστόσο να εκχωρήσει κανένα αντάλλαγμα στον Ερντογάν, ούτε να δεχθεί συνδιαχείριση στα θέματα της μειονότητας, όπως αναφέρουν χαρακτηριστικά διπλωματικές πηγές.

Στην Αθήνα κρατούν μικρό καλάνθι, γιατί δεν είναι η πρώτη φορά, από τότε που ο Ερντογάν ανέλαβε την εξουσία, που οι Τούρκοι βάζουν στο τραπέζι το ζήτημα της επαναλειτουργίας της Σχολής της Χάλκης